

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Theater van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Gegevens

datum	Naam instelling	: Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
31 maart 2015	Naam opleiding	: hbo-bachelor
onderwerp		Theater (240 ECTS)
Besluit	Datum aanvraag	: 12 december 2014
accreditatie hbo-bachelor	Graad opleiding	: Bachelor of Arts
Theater van de Hogeschool	Variant opleiding	: voltijd
voor de Kunsten Utrecht	Afstudeerrichtingen	: Acteur; Schrijver; Docerend Theatermaker
(003541)	Locatie opleiding	: Utrecht
uw kenmerk	Datum goedkeuren panel	: 26 mei 2014
140812	Datum locatiebezoeken	: 18 en 19 juni 2014
ons kenmerk	Datum visitatierapport	: 26 november 2014
NVAO/20150738/AH		

bijlagen

Beoordelingskader

- 3 Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcr. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden. Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de bacheloropleidingen Theater en Docent Theater van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht. Het panel heeft beide opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: het auditteam).

De opleiding Theater van HKU biedt drie afstudeerrichtingen: Acteren, Schrijven en Docerend Theatermaker.

De afstudeerrichting Acteren leidt op voor de professionele beroepspraktijk. In wisselwerking met de praktijk bereidt de opleiding de studentacteurs voor op het zich steeds vernieuwende brede theaterveld. Daarnaast richt de opleiding zich ook op het kunnen acteren voor film en tv.

De afstudeerrichting Schrijven leidt op tot professioneel dramaschrijver in het Nederlandse beroepenveld met een specialisatie theater en scenario. Afgestudeerde schrijvers zijn echter breed inzetbaar en werken naast genoemde genres ook regelmatig als dramaturg,

Inlichtingen

Dagmar Provijn
+31 (0)70 312 23 41
d.provijn@nva

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300
info@nva

Pagina 2 van 8 copywriter, redacteur, prozaschrijver, dichter, journalist, recensent, docent of schrijver voor nieuwe media.

De afstudeerrichting Docerend Theatermaker leidt studenten op voor het kunnen maken van voorstellingen met amateurspelers en semi-professionals - zowel in opdracht als op eigen initiatief - en met en voor specifieke doelgroepen. De afgestudeerde is een maker en speler in community arts, in jeugdvoorstellingen en bij (presentatiegerichte) projecten binnen het onderwijs.

Beoogde eindkwalificaties

De opleiding heeft haar eigen competenties aantoonbaar gerelateerd aan de landelijke vastgestelde eindkwalificaties en uitgewerkt in een eigen competentieset met expliciete aandacht voor ambachtelijkheid, samenwerken, maatschappelijk bewustzijn, cultureel ondernemerschap en innovatie. In de opleiding staan de artistieke ontwikkeling en de ontwikkeling van een eigen signatuur van de student Acteren en Schrijven centraal. De opleiding spreekt de studenten Docerend Theatermaker aan op hun eigen visie op 'maken', het ontwikkelen van een eigen stijl van 'doceren' en op het leggen van nieuwe verbindingen en het onderzoeken van nieuwe toepassingen binnen de educatieve context.

Het auditteam is positief over het feit, dat de opleiding over de competenties regelmatig contact onderhoudt met nationale en internationale vakgenoten - zoals kunstopleidingen in Berlijn en op Sumatra waarmee de afstudeerrichting Docerend Theatermaker een uitwisselingsprogramma heeft opgezet en de Rits School of Arts in Brussel, Ernst Busch Schule in Berlijn en de Ecole Nationale Supérieure des Arts et Techniques du Théâtre (ENSATT) in Lyon waarmee de afstudeerrichtingen Acteren en Schrijven contacten onderhoudt. Daarnaast onderhoudt de opleiding contacten met vertegenwoordigers van het theaterwerkveld, waaronder de werkvelden van de eigen (gast)docenten en participeert zij actief in internationale netwerken zoals ELIA (European League of Institutes of the Arts) en in theaterfestivals.

Hiermee zorgt de opleiding ervoor dat de opleidingscompetenties aansluiten bij actuele eisen/wensen in het (internationale) veld.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding voor deze standaard een 'goed' verdient.

Programma

Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding ervoor zorgt dat de studenten de vereiste competenties kunnen bereiken. De programma's van de afstudeerrichtingen zijn zeer praktisch ingericht met veel oefening aan de hand van acteer-, schrijf-, maakopdrachten in de beroepspraktijk en met projecten ontleend aan die beroepspraktijk van de acteur, de dramaschrijver en de theatermaker.

Het ontwikkelen van algemene vaardigheden zoals het leren ondernemen, onderzoeken en reflecteren en (inter- en multidisciplinair) samenwerken krijgt in de programma's door de jaren veelvuldig aandacht. De cyclische opbouw van de onderzoeks- en reflectielijn kan nog duidelijker zichtbaar worden gemaakt.

De opleiding heeft gezorgd voor een samenhangend programma met een duidelijke opbouw in niveaus lopend van verkennen naar professionaliseren, waarbij de student stapsgewijs een eigen signatuur kan ontwikkelen. De inter- en multidisciplinaire projecten acht het auditteam een sterk en innovatief element binnen het programma. Daarmee zorgt de opleiding ervoor dat de studenten goed worden voorbereid op de huidige veranderende en hybride beroepspraktijk.

Pagina 3 van 8 Het lectoraat Theatrale Maakprocessen levert met zijn onderzoek een belangrijke bijdrage aan dit innovatieve aspect van het programma.

Samenhang is zichtbaar in de verticale leerlijnen acteren, maken en reflecteren in het programma voor de acteur, in de steeds grotere complexere teksten leren schrijven in de schrijfopleiding en door de opdrachten en thema's waarbinnen studenten docerend theatermaker hun competenties integraal kunnen ontwikkelen.

Studenten, alumni en vertegenwoordigers van het werkveld zijn tevreden over de huidige programma's van de afstudeerrichtingen.

Het auditteam ziet ruimte voor verdere explicitering door de competenties nog beter (herkenbaarder) te vertalen naar de leerdoelen per vak.

Daarmee kunnen de opleidingen nog meer en gericht sturen op wat zij van de studenten verwachten. Ook zouden de opleidingen de opbouw in niveaus in de doelstellingen/prestatie-indicatoren duidelijker zichtbaar moeten maken. Tijdens de audit is gebleken dat de opleiding in 2013 gestart is met het aanpassen van de modulebeschrijvingen.

De opleiding hanteert een aantal duidelijke en bij het theateronderwijs passende (didactische) uitgangspunten, zoals de sterke integrale benadering en de beroepsgerichtheid van de opdrachten en projecten, de aandacht voor het ontwikkelen van een eigen signatuur, het veelvuldig geven van feedback en het stimuleren tot reflectie. De uitgangspunten dragen ertoe bij dat de student zich optimaal kan ontwikkelen.

De opleidingen hanteren bij de aanname van de studenten een zorgvuldige selectiemethode, waarmee ze ervoor zorgen dat alleen kandidaten die in potentie geschikt zijn de opleiding succesvol af te ronden, mogen instromen.

De opleiding zorgt voor een studeerbaar programma en past daar waar nodig/gewenst het programma aan. De opleiding heeft een goed oog voor de spanning en stress die studenten kunnen ervaren en biedt hen daarbij adequate begeleiding. Ze zorgt ervoor dat belemmeringen in de studievoortgang zo veel mogelijk worden weggenomen.

Het auditteam beoordeelt de standaarden 2 tot en met 6 als 'goed'. Aan standaard 7 is voldaan.

Personeel

Het auditteam trof tijdens de audit enthousiaste en zeer betrokken docenten aan. Zij beschikken over de benodigde kwaliteiten en hebben een duidelijke link met de actuele beroepspraktijk van de acteur, de schrijver en docerend theatermaker. De vele gastdocenten vormen een goede aanvulling op de vaste docenten en de specialisten die de opleiding inzetten in de werkplaatsen en in het theater zijn eveneens van grote waarde voor het onderwijs en de studenten. De lector en de leden van de kenniskring Theatrale Maakprocessen hebben veel expertise op het gebied van onderzoek en leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden door studenten en docenten.

De studenten zijn tevreden tot zeer tevreden over hun docenten.

De opleiding zet voldoende (gast)docenten en ondersteund personeel in om in te kunnen spelen op ontwikkelingen in het onderwijs en de beroepspraktijk en het beoogde innoverende programma uit te kunnen voeren. Over het weekjaartaaksysteem, dat de

Pagina 4 van 8 studieleders van de opleidingen gebruiken om inzicht te krijgen in de benodigde ruimte, is het auditteam positief.

Het auditteam beoordeelt de drie standaarden 8, 9 en 10 met een 'goed'.

Voorzieningen

Het auditteam is van oordeel dat de voorzieningen waarover de opleiding beschikt, het mogelijk maken dat de studenten het programma optimaal kunnen volgen. Er zijn voldoende eigen lokalen, ateliers en werkplaatsen die zijn ingericht op de specifieke eisen die het onderwijs stelt en er zijn een grote en een kleine zaal met bijbehorende theatertechniek voor (eigen) voorstellingen. De Mediatheek biedt de studenten veel materiaal ter ondersteuning bij de studie.

Het Media en Performance Laboratorium (MAPLAB) is een uitstekende voorziening voor het kunnen experimenteren, ontwerpen en ontwikkelen.

De opleiding borgt de studievoortgang van de studenten door de inzet van de verschillende (studie)begeleiders. Studenten zijn over het algemeen tevreden over deze begeleiding. De studenten krijgen via verschillende kanalen de benodigde informatie. Uit de studentevaluaties komt naar voren, dat de formele communicatie en de kleine kwaliteit rondom o.a. roosters en studiepuntenregistratie aandachtspunten zijn voor de opleiding. De opleiding werkt daar inmiddels aan.

Op hogeschoolniveau voert HKU overleg over verbetering van de HKU-website en over wensen rondom een intranet of digitale leeromgeving, waarmee docenten en studenten snel en efficiënt met elkaar kunnen communiceren.

Het auditteam beoordeelt standaard 11 als 'goed' en standaard 12 als 'voldoende'.

Kwaliteitszorg

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding regelmatig en systematisch op verschillende manieren de kwaliteit van de opleiding evalueert met studenten, docenten, alumni en werkveld.

De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden er aantoonbaar toe dat de opleiding daar waar gewenst/noodzakelijk, verbetermaatregelen treft om haar doelen te realiseren. Het auditteam trof hiervan duidelijke voorbeelden aan, zoals het opnieuw vormgeven van de spel- en bewegingslessen bij acteren en het ontwikkelen van een nieuw traject op het gebied van nieuwe media bij schrijven, resulterend in Transmedial Storytelling.

De opleiding zorgt ervoor dat studenten, docenten, opleidingscommissie, examencommissie, alumni en werkveld nauw betrokken zijn en zich ook betrokken voelen bij de kwaliteit van de opleiding.

Het auditteam beoordeelt de standaarden 13, 14 en 15 als 'goed'.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding toetst op een valide en betrouwbare manier via afzonderlijke en integrale toetsen of de studenten aan de gestelde leerdoelen voldoen. Door bij de integrale beoordeling het hele docententeam te betrekken en bij de eindexamens ook externe beoordelaars uit te nodigen, zorgt de opleiding voor de benodigde intersubjectiviteit.

Met het expliciet maken van een directe koppeling van de opleidingscompetenties naar de modulebeschrijvingen en het formuleren van beoordelingscriteria die hier op een

Pagina 5 van 8 transparante wijze aan zijn ontleend, is de opleiding aantoonbaar aan de slag. De eerste uitwerking die het auditteam hiervan zag, beoordeelt het auditteam als voldoende.

Het auditteam is van oordeel, dat de studenten in hun scripties, portfolio's, presentaties, toneeluitvoeringen en uitvoeringen met kinderen, jongeren en niet-(theater)professionals hebben laten zien dat zij de eindcompetenties op hbo-bachelorniveau hebben ontwikkeld en als startend acteur, schrijver of docerend theatermaker in het theaterveld aan de slag kunnen.

Het auditteam beoordeelt op basis van bovenstaande deze standaard als 'voldoende' voor de opleiding.

Algemene conclusie:

Het auditteam is positief over de inhoud van het programma met enerzijds een focus op de ontwikkeling van de competenties binnen het eigen vak en anderzijds een focus op de ontwikkeling van competenties die de student nodig heeft om te kunnen werken in de veranderende en hybride beroepspraktijk en over de docenten die dit beroepsgerichte programma verzorgen. Omdat het auditteam het toetsen en beoordelen en het gerealiseerde niveau als 'voldoende' beoordeelde, komt hij op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor deze opleiding.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel zoals verwoord in het rapport, in het bijzonder om:

- de beoordelingscriteria nog inzichtelijker te maken in functie van congruentie, navolgbaarheid en transparantie;
- de eisen aan de scripties verder scherp te stellen en de effecten van de reeds doorgevoerde verbetermaatregelen goed te monitoren.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 16 februari 2015 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid heeft het college van bestuur geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Theater (240 ECTS; variant: voltijd; locatie: Utrecht) van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht te Utrecht. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Acteur; Schrijver; Docerend Theatermaker. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 31 maart 2015 en is van kracht tot en met 30 maart 2021.

'Of Arts' wordt aan de graad bachelor toegevoegd indien ten minste 70% van de opleidingen binnen een cluster is geaccrediteerd na 1 januari 2012¹.

Den Haag, 31 maart 2015

De NVAO
Voor deze:

Lucien Bollaert
(bestuurder NVAO)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

¹ Stcrt. 2013, 35337. De NVAO publiceert maandelijks een overzicht van deze clusters op haar website.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
		voltijd
Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Goed
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Goed
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Goed
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Goed
	6. Het programma is studeerbaar.	Goed
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	Voldoende
	Personeel	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.
9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.		Goed
10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.		Goed
Voorzieningen	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Goed
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Voldoende
Kwaliteitszorg	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Goed
	14. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	Goed
	15. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	Goed
Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	16. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.

Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

- Drs. G.J. Stoltenborg (voorzitter), senior adviseur bij Hobéon. Hij treedt veelvuldig op als voorzitter van auditteams in het hoger onderwijs, waaronder bij kunstvakopleidingen en is auditor bij audits in de sector Kunsteducatie en Amateurkunst;
- Drs. G. Beckmann (lid), de NHL Hogeschool Leeuwarden; voorheen o.a. 8 jaar studieleader en hoofddocent aan de bacheloropleiding Docent Drama/Theater aan de NHL Hogeschool;
- Drs. D.G.P Cremers (lid), freelance dramaturg en organisatieadviseur bij diverse theatergezelschappen. In het verleden werkte zij o.a. als dramaturg bij Toneelgroep de Trust en was algemeen directeur bij Theaterwerkplaats Generale Oost en de Firma Rieks Swarte;
- M.H.W. van der Velden (student-lid), vierdejaars student aan de opleiding Docent Theater van Fontys Hogeschool voor de Kunsten, Tilburg.

Het panel werd ondersteund door G.C. Versluis, secretaris (gecertificeerd).